

BIOANALYTIKERNS, LABORATORIESKÖTARENS ETISKA INSTRUKTIONER

Suomen Bioanalyttikoliitto ry
Finlands Bioanalytikerförbund rf

Hälsovårdens gemensamma etiska principer

1. Rätten till god vård

Rätten till god vård omfattar också rätten till pålitliga resultat av laboratorieundersökningar utan orimliga dröjsmål. För att förverkliga god betjäning ska omständigheterna göras sådana att patienten/kunden upplever sig vara i professionella, trygga händer och blir väl bemött.

2. Respekten för människovärdet

Var och en har ett lika och unikt människovärde.

3. Självbestämmanderätt

Patienten/kunden har rätt att delta i beslutsfattning gällande sig själv och rätt till information. När patienten/kunden informeras och instrueras, ska saken uttryckas så att hon förstår den.

4. Rättvisa

Rätten till pålitlig laboratorieservice och människovärdigt bemötande är lika oberoende av ålder, boningsort, social ställning, modersmål, kön, etnisk bakgrund, kultur, sexuell inriktning eller övertygelse.

5. God yrkeskunskap och hälsofrämjande atmosfär

Att upprätthålla och utveckla sin yrkeskunskap är varje bioanalytikers/laboratorieskötares rätt och skyldighet. Varje medlem i arbetsgemenskapen ansvarar för sitt och andras välbefinnande.

6. Samarbete och inbördes respekt

närmare <http://etene.fi/julkaisut/2001>

Etiska principer för det kliniska laboratoriearbetet

1. Patientens/kundens skyldigheter

Patientens/kundens välmående och respekten för dennes rättigheter är det främsta målet i bioanalytikerns/laboratorieskötarens verksamhet i alla skeden av laboratorieundersökningsprocessen [1].

Som yrkeskunnig inom hälsovården är det bioanalytikerns/laboratorieskötarens skyldighet att upprätthålla och utveckla det kunnande som yrkesverksamheten förutsätter samt anamma nya, vetenskapligt undersökta och godkända metoder och verksamhetsformer. Bioanalytikern/laboratorieskötaren sätter sig in i de författningar, föreskrifter, standarder och rekommendationer som berör yrkesverksamheten och följer dessa [2].

Bioanalytikern/laboratorieskötaren förbinder sig att lyda tystnadsplikten [2]. För provtagning och laboratorieundersökningar insamlas endast de uppgifter som behövs för detta och inget annat. Patienten har rätt att få veta motiven, varför man behöver de uppgifter som frågats, i samband med provtagning eller undersökning [1].

Bioanalytikern/laboratorieskötaren respekterar patientens självbestämmanderätt: undersökning förutsätter patientens medgivande. Patienten har rätt att också vägra vara med om en undersökning [1].

Bioanalytikern/laboratorieskötaren använder sig av godkänt förfarande och svarar för laboratorieundersökningarnas kvalitet och pålitlighet i varje skede av laboratorieundersökningsprocessen. Om det vid provtagningen, provleveransen, förvaringen, behandlingen eller analyskedet uppkommer faktorer som inte motsvarar de krav som ställs på undersökningen, ska provtagningen/undersökningen upprepas och beställaren informeras [1].

Bioanalytikern/laboratorieskötaren behandlar allt biologiskt provmaterial med respekt för givarens intimitet och dennes rättigheter.

Bioanalytikern/laboratorieskötaren ansvarar för sin verksamhet, är medveten om gränserna för sitt kunnande och informerar om observationer, som kan vara av betydelse för patientens/kundens vård, till den som ansvarar för vården.

Bioanalytikern/laboratorieskötaren ger eller kallar på hjälp åt den som är i akut behov av hjälp [2].

2. Yrkeskårens skyldigheter

Bioanalytikern/laboratorieskötaren strävar till att med sin verksamhet och sitt uppförande upprätthålla förtroendet och respekten för yrket. Hon ansvarar för utvecklandet av yrket och utbildningen.

Bioanalytikern/laboratorieskötaren strävar till att skapa och upprätthålla goda samarbetsrelationer till andra yrkesgrupper inom hälsovården, erkänner gränserna för sitt eget kunnande och respekterar kollegers och andra yrkesgruppers sakkännedom. Bioanalytiker som arbetar inom samma arbetsgemenskap ansvarar tillsammans för att laboratorieprocessens kvalitet är hög och fortgående förbättras.

Bioanalytikern/laboratorieskötaren ger experthjälp, leder och instruerar andra yrkesgrupper i frågor gällande laboratorieundersökningar.

3. Samhällets skyldigheter

Bioanalytikern/laboratorieskötaren strävar till att, som ansvarig expert inom sin egen bransch, befrämja individens, befolkningens och livsmiljöns hälsa [3].

Som grund för instruktionerna är:

1. Standard EN ISO 15189. Medical laboratories – Particular requirements for quality and competence
2. Lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994
3. Lag om ändring av folkhälsolagen 928/2005

Godkänd vid Finlands Bioanalytiker rf:s förbundsstyrelsemöte 28.9.2017.

Suomen Bioanalyttikkoliitto ry
Finlands Bioanalytikerförbund rf

Asemamiehenkatu 4 A, 3. krs

PL 110, 00060 Tehy

HELSINKI

p. 050 302 6504

toimisto@bioanalyttikkoliitto.fi

www.bioanalyttikkoliitto.fi